

Kwaliteitswintertarwerassen

EH 0004

Door: ing.H.W.G.Floot

Inleiding

Wintertarwe is één van de belangrijkste gewassen voor de Noordelijke kleigrond. Met name in het Oldambt is wintertarwe de belangrijkste peiler voor het bedrijf. De opbrengst van de rassen is naast enkele andere factoren als wintervastheid, ziekteresistentie en stevigheid, erg belangrijk. Rassenonderzoek is dan ook van groot belang. Daarom is naast het onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het PAV voor de samenstelling van de rassenlijst, door de proefboerderij Ebelsheerd samen met ACM en Robertus een rassenvergelijking opgezet met naast Nederlandse rassen enkele buitenlandse rassen; dit om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van deze rassen onder onze omstandigheden.

Algemene proefveldgegevens

zaaidatum	15 oktober 1999
voorvrucht	wintertarwe
grondanalyse	pH-KCl 7.5; CaCO ₃ 2.2; org. stof 3.8; lutum 39; afslib. 58%; Pw-getal 46; K-getal 26; K-HCl 29
N-min 0-100 cm	42 kg N
bemesting	15 nov. 120 kg/ha K ₂ O 22 maart 109 kg/ha N 2 mei 60 kg/ha N 26 mei 27 kg/ha N
groeiregulatie	18 april 1 l/ha CCC 26 april 0,75 l/ha CCC
onkruidbestrijding	24 jan. 4,5 l/ha isoproturon 8 april 1 l/ha Verigal + 0,75 l/ha starane
ziektenbestrijding	8 mei 1 l/ha Opus Team 26 mei 1 l/ha Allegro
oogstdatum	14 augustus

Aanleg en uitvoering

Op 15 oktober zijn de rassen gezaaid. Hierbij is uitgegaan van 400 zaden/m². Na het zaaien is gerold. De opkomst rond 2 november was vlot.

Resultaten

Voor de Ebelsheerd zijn in tabel 1 de kwaliteitsgegevens, het aantal aren/m², zaadopbrengst in kg/ha en in relatieve cijfers vermeld. De opbrengst was goed maar niet extreem en varieerde tussen de rassen van 9,8 tot 11 ton/ha met een gemiddelde van 10,8 ton/ha. Er kwam legering voor bij de rassen Pegassos (30%) en Batis (20%) en een iets hellend gewas bij Panos, Drifter en Virtuose.

In tabel 2 zijn over de laatste drie jaar de relatieve opbrengsten vermeld. Dit zowel van de Ebelsheerd, de Kollumerwaard als van de Landwirtschaftskammer Weser-Ems (Küste Marschböden) en het meerjarig gemiddelde voor de Noordelijke klei (voor zover op de rassenlijst of in Nederland in onderzoek).

Om enig inzicht in de eigenschappen van de geteelde rassen te verkrijgen, zijn in tabel 3 gegevens aangaande stevigheid en ziektegevoeligheid vermeld.

Tabel 1: Aantal planten/m², ontwikkeling, vroegheid aar, aantal aren/m², zaadopbrengst in kg/ha en relatief en dkg in 2000 op de Ebelsheerd

ras	planten	ontw	vroegh	aren/m ²	opbrengst	relatief	dkg
Batis	279	8.0	7	384	9850	91	59.4
Brigadier	256	6.3	6	488	11285	104	55.1
Claire	370	6.0	6	464	11341	105	53.4
DI 403 (Virtuose)	289	7.7	8	328	10900	100	56.9
Drifter	283	7.7	6	448	11595	107	59.1
Farandole	327	8.7	9	360	11137	103	57.0
Flair	299	7.0	6	400	9979	92	52.6
Florida	294	7.3	6	392	9979	92	55.7
Harrier	309	6.0	6	488	10721	99	53.4
Hybnos	276	7.7	6	400	11150	103	55.4
Igor	311	6.3	7	456	11061	102	49.1
Mercury	346	7.3	6	432	11487	106	54.5
Napier	243	7.0	7	416	11451	106	57.3
Panos	274	8.3	7	568	10268	95	56.4
Pegassos	301	8.3	7	512	10077	93	59.1
Ritmo	273	6.0	6	364	10691	99	54.1
Savannah	326	6.3	6	392	11493	106	57.1
lsd	51	1.0	-	-	313	-	1.9
proefgemiddelde				100%=	10851 kg/ha		

Bespreking resultaten Ebelsheerd

Bij de uitzaai wordt rekening gehouden met het dkg van het zaaizaad, zodat voor ieder ras ongeveer het zelfde aantal korrels ca 400 per m² wordt uitgezaaid. Toch komen er in de plantaantallen enkele uitschieters voor. De richtlijn voor een goed gewas is ca 250 (225-275) planten per m².

Bij de ontwikkeling van het gewas wordt vooral gelet op de bladmassa. Het vlotst is Farandole en Claire, Harrier en Ritmo zijn zich traag ontwikkelende rassen.

Bij het in de aar komen op 24 mei was Farandole duidelijk de vroegste, gevolgd door Virtuose.

Het aantal aren per m² was over het algemeen iets aan de lage kant. De richtnorm is 550 (525-600) aren per m².

De opbrengst was goed, maar geen topper. Tussen de rassen komen significante verschillen voor als het verschil in opbrengst groter is dan 313 kg.

Het duizendkorrelgewicht (dkg) is vrij hoog. Tussen de rassen komen significante verschillen voor. De richtlijn is 50 (45-55). De combinatie lager aantal aren met een hoger dkg geven toch een goede opbrengst.

Tabel 2: Zaadopbrengst in relatieve getallen over de jaren 1998, 1999 en 2000 op de Ebelsheerd en Kollumerwaard en Duitse kleigrond en meerjarig gemiddelde voor de Noordelijke klei van de rassenlijst (1995/2000).

ras	Ebelsheerd			Kollumerwaard		Duitse kleigrond			Noord.klei	
	1998	1999	2000	1998	2000	1998	1999	2000	2000	1995/00
Batis	-	98	91	-	-	102	104	-	-	-
Bercy	-	-	-	106	103	-	-	-	-	98
Brigadier	105	109	104	88	-	-	-	-	-	-
Cebeco9703	-	-	-	-	104	-	-	-	-	-
Claire	-	-	105	-	-	-	-	108	-	-
Drifter	-	-	107	-	112	-	-	110	103	-
Virtuose	-	100	100	-	-	-	-	-	-	104
Equinox	-	98	-	-	84	-	-	-	-	-
Farandole	110	102	103	-	89	-	-	-	-	105
Flair	99	101	92	-	-	101	104	98	101	-
Florida	95	102	92	-	-	93	108	105	98	-
Harrier	101	103	99	112	105	-	-	-	-	102
Hyno esta	-	103	-	-	111	-	-	-	-	-
Hybnos	-	-	103	-	110	-	-	-	-	-
Igor	-	-	102	-	-	-	-	-	-	-
Mercury	-	-	106	-	109	-	-	-	-	-
Milestone	-	-	-	-	102	-	-	-	-	-
Napier	-	-	106	-	97	-	-	-	-	107
Panos	-	-	95	-	77	-	-	-	-	-
Pegassos	-	98	93	-	-	102	102	99	-	-
Residence	-	-	-	93	91	-	-	-	99	102
Ritmo	94	98	99	113	112	99	106	96	103	101
Savannah	-	107	106	-	-	-	-	-	-	-
Tremie	-	94	-	113	86	-	-	-	-	-
Vivant	-	-	-	100	107	-	109	102	106	101
100%= kg/ha	8386	9182	10851	8373	10468	7730	9390	10110	9440	10300

Enkele vooral buitenlandse rassen kunnen gevoelig zijn voor bepaalde ziekten, zoals Harrier en Brigadier voor gele roest; Equinox en Brigadier voor bladseptoria; Florida voor meeldauw. Indien men allert is op deze ziekten is het ras meestal goed te telen.